

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta sociálních věd
Institut komunikačních studií a žurnalistiky

POSUDEK MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

POZOR: V počítači vyplňujte pouze do šedivých políček!

Typ posudku („kliknutím“ zakřížkujte platnou variantu)

Posudek vedoucí(ho) práce Posudek oponenta/ky

Autor(ka) práce

Příjmení a jméno: Praisler Jaroslav

Název práce: Přechodníky a dialektismy v časopise Krkonoše – Jizerské hory

Autor(ka) posudku

Příjmení a jméno: Svobodová Ivana

Pracoviště: Ústav pro jazyk český AV ČR

1. VZTAH SCHVÁLENÝCH TEZÍ A VÝSLEDNÉ PRÁCE („kliknutím“ zakřížkujte vybrané hodnocení)

		Odpovídá schváleným tezím	Odchyluje se od tezí, odchýlení je v práci zdůvodněné a je vhodné	Odchyluje se od tezí, odchýlení je v práci zdůvodněné, ale není vhodné	Odchyluje se od tezí, odchýlení není v práci zdůvodněné a není vhodné	Neodpovídá schváleným tezím
1.1	Cíl práce	☒	☐	☐	☐	☐
1.2	Technika práce	☒	☐	☐	☐	☐
1.3	Struktura práce	☒	☐	☐	☐	☐

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení vztahu tezí a práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

2. HODNOCENÍ OBSAHU VÝSLEDNÉ PRÁCE

Vyplňujte písmeno na škále A – B – C – D – E – F (A=nejlepší, F= nevyhovující)

		Hodnocení známkou
2.1	Relativní úplnost zpracované literatury ke zvolenému tématu	A
2.2	Schopnost kriticky vyhodnotit prostudovanou literaturu a aplikovat ji	A
2.3	Úroveň zpracování materiálu, resp. zvládnutí techniky empirického výzkumu	A
2.4	Schopnost sestavit a použít soubor metod přiměřený cíli	A
2.5	Původnost práce, přínos práce k rozvoji oboru	A

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení obsahu výsledné práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

Autor nejen prostudoval, a to velmi pečlivě, nebývale velké množství literatury, ať už tištěné, tak elektronické. Seznam literatury a všech zdrojů je úctyhodný. Třebaže se v teoretické části zaměřené na přechodníky v češtině mohl opřít o svou práci bakalářskou, protože její teoretická část přesahovala požadavky na bakalářské práce kladené, našel a podrobně prostudoval další zdroje, dokázal k mnohým údajům zaujmout vlastní stanovisko. O jeho pečlivém, vnímavém a analyticko-syntaktickém čtení svědčí např. to, že postřehl Adamovu nepřesnost v článku Poznámky o přechodnicích (v diplomové práci na s. 19). Totéž platí i o jeho kapitole týkající se dialektismů.

Nashromážděné přechodníky a dialektismy podrobně analyzoval, připojoval k nim hodnotící komentáře i funkčnost jejich užití. Škoda že nepřipojil ke všem lexikálním dialektismům význam, V případě přechodníků se především všiml toho, zda jsou v souladu s platnou kodifikací, a to jednak tvarově, jednak syntakticky. Drobná výtka patří jeho hodnocení (ne)oddělování přechodníkových konstrukcí interpunkční čárkou. Podle platných Pravidel českého pravopisu je kladení čárek fakultativní. M. Sedláček v kap. Z české interpunkce (Praktické kapitoly ze spisovné češtiny. Praha: Ústav pro jazyk český ČSAV, 1987, s. 16–19) dokonce rozlišuje, stejně jako je tomu u postponovaných přívlasků, doplňky podle těsnosti a volnosti, od kritéria míry rozvitosti zcela abstrahuje.

Druhá připomínka se týká toho, že se autor zcela opíral o Slovník podkrkonošského nářečí, a pokud v něm některý lexikální dialektismus nenašel, tak ho za podkrkonošský neoznačil (viz např. s. 62). To považují za poněkud formální přístup.

Třebaže se autor primárně věnoval analýze přechodníků a dialektismů, neopomněl komentovat i jevy jiné, zejména odchylky od spisovné normy, pravopisné (psaní velkých písmen), syntaktické (zeugma...), což potvrzuje jeho erudici.

3. HODNOCENÍ KONEČNÉ PODOBY VÝSLEDNÉ PRÁCE

Vyplňte písmeno na škále A – B – C – D – E – F (A=nejlepší, F= nevyhovující)

		Hodnocení známkou
3.1	Logičnost struktury práce, podloženost závěrů	A
3.2	Zvládnutí terminologie oboru	A
3.3	Funkčnost, úroveň, přiměřenost poznámkového aparátu	A
3.4	Dodržení citační normy (pokud se v textu opakovaně objevují pasáže přejaté bez udání zdroje, hodnotte písmenem F. Pokud v textu zjistíte přejaté pasáže vydávané autorem neoprávněně za vlastní zjištění, nedoporučte práci k obhajobě a ve „zdůvodnění v případě nedoporučení“ navrhněte, aby s autorem/kou bylo zahájeno disciplinární řízení.)	A
3.5	Jazyková a stylistická úroveň práce (pokud je opakovaně porušována platná kodifikace pravopisné normy, hodnotte písmenem F)	B
3.6	Oprávněnost a vhodnost příloh, grafická úprava	A

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení podoby výsledné práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

U několika tvrzení postrádám zdroj(e), např. na s. 10 autor píše, že sloveso minout bývá občas nahrazováno slovesem hrnout a sloveso začít slovesem tnout/tít; na s. 16 „Tato adjektiva [utvořena od přechodníku minulého I. S.], až na pár výjimek (třeba slovo přeživší) byla hodnocena jako slova knižní.“

Pár výhrad lze mít k jazykové stránce. Autor patrně neprovedl potřebnou závěrečnou revizi, protože lze v práci nalézt překlepy, chybějící zápornky, chybné užití uvozovek, např. pokr. namíst podkr. (s. 21), pražuda (s. 31), stejnpodměty, ačkoliv ne jako typicky stejnpodměty (s. 47). Jen ojediněle jsou formulace zcela nesrozumitelné, viz V této práci pro zjednodušení používám označení podkrkonošské nářečí, ačkoli mám na mysli i podještědské, které tvoří společně s podkrkonošským nářečím „podpodskupinu“, do jisté míry homogenní. (s. 28)

Nesrozumitelná je i tato formulace: Dále se ve stejném textu objevují lexikální dialektismy čemerky, chlapice, mlšísnice (v uvozovkách, s vysvětlením „kamenné sklípky“). Nejasné je, jednak k čemu se váže spojení v uvozovkách, jednak zda se uvedené vyvětní vztahuje ke všem jmenovaným dialektismům.

4. SHRNUJÍCÍ KOMENTÁŘ HODNOTITELE/KY (celkové hodnocení výsledné práce, její silné a slabé stránky, původnost tématu a závěrů apod.)

Diplomová práce J. Praislera má ve své teoretické i praktické části vysokou úroveň. Autor prokázal svou schopnost vyhledat náležitě zdroje, analyzovat je a aplikovat je při popisu a rozboru získaného materiálu z časopisu Krkonoše – Jizerské hory. Cenné jsou i jeho stručné informace o autorech přispívajících do tohoto časopisu. Autor provedl rozbor všech přechodníků, které ve svém vzorku našel. Nabízí se otázka, zda do kvantitativní analýzy měly být zahrnuty i ty, které se na stránky dostaly přepsáním starších textů, tj. z doby, kdy ještě přechodníky zcela knižní nebyly. Pokud jde o dialektismy, zejména lexikální, pochybností mám o substantivu lyžník a slovesu zmetat, protože SSJČ je uvádí bez stylové charakteristiky.

Přes drobné výhrady hodnotím tuto práci vysoce a doporučuji udělení známky A.

5. OTÁZKY NEBO NÁMĚTY, K NIMŽ SE PŘI OBHAJOBĚ DIPLOMANT(KA) MUSÍ VYJÁDŘIT:

5.1	Uvádíte: „V češtině je takovýchto gramatických prostředků, které nejsou „automatickou“ součástí jazykové kompetence rodilých mluvčích, velmi málo – do této kategorie by se dal kromě přechodníků vřadit ještě předminulý čas (antepreteritum či plusquamperfektum).“ Napadly by vás ještě některé další?
5.2	Můžete zdůvodnit, proč by J. Ort pro postižení charakteristické rysy lidové němčiny 17. století zvolil nenoremní přechodník?
5.3	Můžete vysvětlit, proč poudačka podle vás podkrkonošský dialektismus je, ale poudat ne?
5.4	

6. NAVRHOVANÉ CELKOVÉ HODNOCENÍ PRÁCE („kliknutím“ zakřížkujte vybrané hodnocení)

A (výborně) B C D E F (nedoporučuji k obhajobě)

ZDŮVODNĚNÍ V PŘÍPADĚ NEDOPORUČENÍ

Datum: 15. 6. 2019

Podpis: .....

Hotový posudek vytiskněte, podepište a odevzdejte ve dvou kopiích na sekretariát příslušné katedry. Posudek nahrajte do SISu ve formátu PDF, nebo jej zašlete sekretářce příslušné katedry, která jej do SISu nahraje v zastoupení. Nevkládejte do SISu naskenované posudky s podpisem. V SISu musí být posudek bez podpisu.